

molekylær kreftforskning, kan boken gi nyttig lærdom.

Den har noen illustrasjoner, de fleste i svart-hvitt. Det hadde økt lesbarheten dersom det hadde vært flere og mer fargerike illustrasjoner.

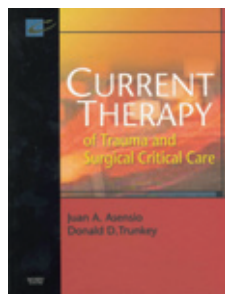
Åslaug Helland
Tidsskriftet

Aktuelt for kirurger om traume- og intensivbehandling

Asensio JA, Trunkey DD.

Current therapy of trauma and surgical critical care

785 s, tab, ill. Philadelphia, PA: Mosby Elsevier, 2008. Pris USD 139
ISBN 978-0-323-04418-9

Dette er femte og utvidede versjon av tidligere *Current therapy of trauma* som ble ført i pennen av traume-kirurgene Trunkey & Lewis. Denne nye utgaven er overtatt av Asensio i samarbeid med

seniorredaktør Trunkey, og utvidet til å inkludere ikke-operativ kirurgisk omsorg for kritisk syke. Målgruppen er i praksis alle som er interesert i traumatologi, men tematisk er det klart at kirurgiske kandidater vil være hovedmålgruppen. Som antydning i tittelen omtales flere temaer og kapitler som for norske/europeiske forhold hovedsakelig er forbundet med anestesi/intensivmedisin og ikke er kirurgenes domene per se. Således har boken en klar amerikansk profil, noe som gjenspeiles flere steder, også i den omfattende amerikanske bidragslisten.

Innholdet er i hovedsak tematisk delt inn etter anatomiske regioner, fra hode til ekstremiteter. Et relativt rikt antall svart-hvitt illustrasjoner av varierende kvalitet foreligger, der pikselleringen i enkelte fotografier dessverre er dårlig. En styrke er imidlertid det rike antallet strektegninger av anatomiske forhold, prosedyrer eller kirurgiske teknikker – de er gode og lærerike. Disse hever totalinntrykket.

Kapitlene avsluttes enten med referanse til foreslått litteratur eller har fortløpende referanser i teksten – noe som synes å være en inkonsekvent bruk kapitlene imellom. Boken har fast innbinding og er trykt på relativt tynt papir, noe som gjør den lettere og mer håndterlig enn enkelte andre lærebøker innenfor samme tema.

Stilen skal være «aktuell», men en del kapitler har en omfattende og kjedsommelig

opprensning av alle historiske datoer innenfor et gitt temaområde (som hjertesker). Andre steder er det «aktuelle» vel kortfattet, og til dels ordknappt – kun tre sider om «alt» innen «damage control surgery» er i snevreste laget, og samtidig overlappende med tilsvarende kapittel om «alvorlig blødning (exsanguination)». Generelt er likevel de fleste kapitlene poengterte og gir en oversiktlig innføring i tematikk og aktuell behandling.

Det omfattende registeret er lett å slå opp i. For kirurger, leger og studenter med spesiell interesse for traumatologi vil boken oppleves som nyttig. En eventuell neste utgave bør nødvendigvis i større grad inneholde en mer generell «akuttkirurgisk» tilnærming om redaktørene skal følge med i fagutviklingen innen traume- og akuttkirurgi i USA og ellers. Ønsker man likevel en uttømmende tekst om traumatologi, anbefales fortrinnsvis den nye 6. utgaven av *Trauma* av Feliciano og medredaktører (1).

Kjetil Søreide
Kirurgisk avdeling
Stavanger universitetssjukehus

Litteratur

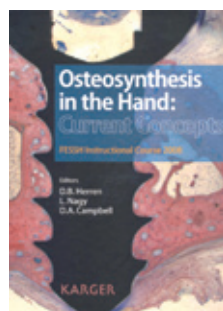
1. Feliciano DV, Mattox KL, Moore EE, red. *Trauma*. New York: McGraw-Hill. 2008.

Grundig om frakturbiologi og osteosynteser ved håndfrakturer

Herren DB, Nagy L, Campbell DA, red.

Osteosynthesis in the hand

Current concepts. FESSH instructional course 2008. 176 s, tab, ill. Basel: Karger, 2008. Pris CHF 126
ISBN 978-3-8055-8542-2

Denne engelskspråklige læreboken gir en fin oversikt over viktige aspekter rundt frakturbiologi og frakturtilheling, samt gjeldende retningslinjer og utviklingstrender av osteosynteser av håndfrakturer og frakturer

som sådan. Den er en sammenskrivning av foredrag avholdt under et instruksjonskurs om samme tema under den europeiske håndkirurgiske foreningens (FESSH) årlige kongress i juni 2008. Den retter seg mot alle som behandler håndfrakturer, og da spesielt de som driver med operativ behandling.

De 18 kapitlene er skrevet av ledende håndfrakturkirurger fra anerkjente institusjoner, og skaper således en bredde og en enhetlig fremstilling av hvor håndfraktur-

kirurgien står i dag ut fra både et biologisk og et teknologisk ståsted.

Den første halvdelens vies til oppdateringen rundt viktige biologiske og mekaniske aspekter av frakturtilheling og frakturbehandling generelt, og er bokens styrke i forhold til annen litteratur om håndfrakturkirurgi. Mange av disse aspektene kan man kan ta med seg inn i ortopedien for øvrig. Viktige prinsipper illustreres med oversiktige figurer. Denne delen starter med en beskrivelse av AO Surgery Reference, som er en fri Internett-tjeneste hvor man blant annet finner beskrivelse av operasjonsprosedyrer, hjelp til valg av behandlingsmetode og oversikt over gjeldende kliniske studier.

Den andre halvdelens vies til den operative behandlingen, men fremstillingen konsentrerer seg om kun noen diagnoser/problemstillinger, og boken utgjør derfor ikke en lærebok i operativ håndfrakturkirurgi fra A–Å. Den tar ikke mål av seg til å gi behandlingsretningslinjer for annet enn det frakturtekniske, og således mangler råd om oppfølging og mulige komplikasjoner, spesielt om vekstforstyrrelser som følge av epifyseskiveskader. De praktiske frakturtekniske behandlingsprinsippene illustreres med røntgenbilder og vanlige foto. I denne andre delen er det kapitler om osteosyntese i replantasjonskirurgien, avstivning av håndleddet hos pasienter med revmatoid artritt, osteosynteser ved korrigerende osteotomi, osteosyntese av det voksende håndledd, bløtdelskomplikasjoner ved osteosynteser, behandlingsrasjonale for osteosynteser ved infeksjoner, komplekst regionalt smertesyndrom, behandlingsmål av distale radiusfrakturer, samt et avsluttende kapittel om behandlingstips ved osteosynteser.

Samtlige kapitler har omfattende referanseliste. Det forekommer et par mindre feilbetegnelser, blant annet omtaler man komplekst regionalt smertesyndrom som kronisk regionalt smertesyndrom. Omfanget av slike feilbetegnelser er imidlertid lite.

Boken synes å leve opp til FESSHs målsetting om kvalitetsheving i håndkirurgien. Den gir etter mitt skjønn en fin oversikt over hvor langt man har kommet i forståelsen av frakturbiologi, utviklingen innen håndosteosynteser, og gir samtidig en fin oppdatering av generelle forhold som man også kan bruke innen ortopedien for øvrig. Jeg kan anbefale den for leger som arbeider med ortopedi- og håndkirurgi.

Hebe Désirée Kvernmo
Nevro- og ortopediklinikken
Universitetssykehuset Nord-Norge